

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3418/2020
15.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено поправни завод у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2404/18 од 27.03.2019. године, исправљене решењем истог суда Гж1 2404/18 од 13.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 15.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2404/18 од 27.03.2019. године, исправљена решењем истог суда Гж1 2404/18 од 13.05.2019. године, тако што се жалба тужене **ОДБИЈА**, као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 600/16 од 29.01.2018. године, у ставу другом и ставу трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу, на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 600/16 од 29.01.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2011. годину у износу од 52.314,90 динара исплати законску затезну камату почев од 09.11.2013. године до 30.12.2013. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од фебруара 2013. године закључно са мартом 2015. године, исплати новчане износе назначене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки износ почев од означених датума до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 131.604,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2404/18 од 27.03.2019. године, исправљена решењем истог суда Гж1 2404/18 од 13.05.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и првостепена пресуда потврђена у ставу првом

изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, исплати наведене износе са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 9.000,00 динара, а за више од досуђеног је одбијен захтев, као неоснован.

Против другостепене пресуде у ставовима другом, трећем и четвртим изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку Закона поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20 –у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на неодређено време почев од 20.12.2011. године. Тужена му није омогућила коришћење годишњег одмора за 2011. годину од 25 дана, због чега се тужилац обраћао захтевом за накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор за 2011. годину дана 29.10.2013. године, а иста му је исплаћена 30.12.2013. године. Пребивалиште тужиоца је у ..., а рад обавља у служби за обезбеђење Казнено поправног завода у Београду. У спорном периоду је користио аутобуски превоз, за шта му тужена није исплаћивала накнаду трошкова. Након што је тужена престала да исплаћује запосленима у КПЗ Београд накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у спорном периоду, запослени су се обраћали дописом управнику наводећи да се ради о дискриминацији. Запослени који је заводио захтеве за накнаду трошкова превоза није исте могао да прими без одобрења управника, након чега су поднете тужбе. Тужилац је подносио захтев за накнаду трошкова превоза вођи смене, јер није постојала писарница, али на захтев није добио одговор. Из налаза и мишљења судског вештака је утврђена висина потраживања.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, сходно одредбама члана 27. и 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 2. Уредбе о накнади трошкова отпремнине државних службеника и намештеника, усвојио тужбени захтев и обавезао тужену на исплату накнаде трошкова превоза. На исплаћени износ накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2011. годину је досудио тужиоцу законску затезну камату од 09.11.2013. године.

Међутим, другостепени суд је преиначио такву одлуку првостепеног суда у делу који се односи на трошкове превоза и одбио тужбени захтев у том делу, налазећи да је првостепени суд погрешно применио материјално право. По налажењу тог суда, тужилац право на накнаду трошкова превоза остварује у складу са одредбама Закона о државним службеницима – писаним захтевом који се подноси старешини који

руководи државним органом, а о тим захтеву одлучује се решењем. С обзиром да тужилац није доставио доказ да се писменим путем обраћао надлежном старешини захтевом за исплату ових трошкова, нити је покренуо управни спор, не може са успехом тражити исплату по том основу, ни накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима (Службени гласник РС”, бр. 79/05...99/10), прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима. Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 62/06...99/10), државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 98/07) предвиђено је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, (члан 2. став 1. тачка 1.), а у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају (члан 3.).

Према становишту Врховног касационог суда, погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду трошкова превоза зато што је морао да подноси писмени захтев за накнаду, јер о правима и дужностима државних службеника одлучује руководиоца, решењем у смислу одредаба Закона о државним службеницима. Супротно овом схватању, Врховни касациони суд сматра да право на исплату трошкова превоза није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно сносио ове трошкове. Ово право запослених засновано је на цитираној одредби члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника

Наведеним законским прописима тужиоцу је, као државном службенику запосленом код тужене, признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и на одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно подносио трошкове. Тужена је у обавези да тужиоцу у целини плати трошкове које је имао за долазак на рад из места ... где има пребивалиште до Београда где је место рада и одлазак са рада. Закон о платама државних службеника и намештеника и Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника не прописује обавезу запосленог да за остваривање свог законског права на накнаду трошкова превоза мора да подноси руководиоцу посебан захтев. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа да о том праву одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету у обавези је да ову штету накнади на основу члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Висина накнаде трошкова превоза за тужиоца за долазак на рад и одлазак са рада на наведеној релацији у спорном периоду утврђена је вештачењем, на основу висине месечне претплатне карте на релацији ...-Београд.

Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка имајући у виду да су исти правилно одмерени применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлуку из става другог изреке Врховни касациони суд донео је применом одредаба чланова 153, 154. и 165. став 2. ЗПП, те је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара, и то на име састава ревизије, сходно тарифном броју 16. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић